

Uitvoeringsprogramma WMO 2015-2016

Definitieve versie
25 november 2014

Inleiding

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma Wmo 2015-2016. Dit document is opgesteld voor een periode van twee jaar. Het is nadrukkelijk een dynamisch programma, wat betekent dat het open staat voor wijzigingen en aanpassingen al naar gelang de praktijk daar om vraagt. Het is opgebouwd uit een aantal onderdelen, hieronder verder uitgewerkt, waarmee we de bestaande sociale infrastructuur willen ondersteunen en waar nodig versterken. Dit is nodig om de extra vraag naar ondersteuning die we de komende jaren verwachten op te vangen. Het uitvoeringsprogramma is opgesteld voor twee jaar, maar kan vanwege het dynamische karakter ervan flexibel inspelen op de praktijk. Na twee jaar evalueren we, wat betekent dat we het hele programma (inclusief tussentijdse wijzigingen) in zijn samenhang onder de loep nemen en programma bijstellen. De financiële ruimte voor het uitvoeringsprogramma omvat de bestaande en een deel van de nieuwe Wmo-budgetten.

Cirkelmodel

Onderstaand model staat opgenomen in het WMO-beleidsplan Alblasserdam/ Drechtsteden 2015-2018. Mede als gevolg van de vergrijzing stijgen de collectieve uitgaven in de zorg. De overheid moet bijsturen om deze uitgaven te beheersen. Daarom heeft een heroverweging op onderdelen van de verzorgingsstaat plaatsgevonden. De overheveling van een aantal taken vanuit de AWBZ naar de door de gemeenten uitgevoerde WMO is een van de daaruit voortvloeiende maatregelen. Het idee hierbij is dat gemeenten, omdat zij het best weten wat lokaal speelt en nodig is, zij beter in staat zijn om zorg dichtbij en op maat te regelen. Het door de gezamenlijke gemeenten in de Drechtsteden ontwikkelde model is een antwoord op de vraag hoe de benodigde begeleiding en ondersteuning ook in de toekomst nog geleverd kan worden.

Figuur 1 Cirkelmodel Drechtsteden

Bij dit model wordt in het beleidsplan de volgende toelichting gegeven: "Inwoners kunnen naar vermogen participeren in de samenleving. Door sterke lokale inzet op preventie en algemene voorzieningen hopen we dat zo min mogelijk inwoners afhankelijk zullen zijn/worden van zware zorg en ondersteuning. Inwoners van de Drechtsteden zijn zelfredzaam door allereerst de eigen kracht en de kracht van de sociale omgeving (familie, vrienden, kennissen, buurtgenoten) te benutten. Ze leveren een actieve bijdrage aan de samenleving. Waar de eigen kracht en de kracht van het netwerk niet toereikend is, bieden we passende ondersteuning in de vorm van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen."

Het WMO-beleidsplan gaat in op de drie schijven van de cirkel, waarbij voor de schijf Maatwerkvoorzieningen is vastgesteld dat dit een regionale opgave betreft (een Drechtsteden-samenwerking). Voor de schijven Eigen kracht en sociaal netwerk en Algemene voorzieningen zijn in het beleidsplan richtingen gegeven voor de lokale uitwerking. Hierbij is het uitgangspunt dat de inzet op juist die laatste twee ervoor kan zorgen dat mensen minder vaak een beroep moeten doen op maatwerkvoorzieningen. In dit uitvoeringsprogramma werken we de schijven verder uit.

Werkwijze

De systematiek en werkwijze die we voor ogen hebben, hebben we uitgewerkt door het eerder getoonde model een stap verder te concretiseren. We hebben de lokale sociale infrastructuur in beeld gebracht en een schema ontwikkeld voor de wijze waarop onze gemeente de komende jaren zorg wil dragen voor de ondersteuning van kwetsbare groepen in de samenleving.

Eigen kracht en Samenredzaamheid

In Alblasserdam zien we veel mogelijkheden om mensen op verschillende manieren te ondersteunen. De lokale sociale infrastructuur is sterk te noemen en kan leunen op diverse spelers. Het bijkomende voordeel is dat er in Alblasserdam vele inwoners zijn die bereid zijn een vrijwillige bijdrage te leveren. Van inwoners vragen we ook vanuit eigen kracht sociale ondersteuningsvragen op lokale schaal op te pakken, en samen zelfredzaam te zijn, ook wel 'samenredzaamheid' genoemd. (zie ook het kader hieronder). Daarbij is de bemoeienis van de gemeente of maatschappelijke organisaties in beginsel zo klein mogelijk en worden eventuele problemen door bewoners zelf, hun eigen netwerken waaronder bijvoorbeeld kerken en andere verenigingen opgelost. Daarnaast zijn er ook mogelijkheden de ene doelgroep voor de andere in te zetten: de doelgroep in een uitkeringssituatie heeft er baat bij dat zij iets kan bijdragen aan de samenleving. De

Samenredzaamheid

Een Alblasserdamse inwonerster verliest haar partner en is bijzonder verdrietig. Zij zit in een rolstoel en kan niet langer zelfstandig boodschappen doen en haar huishouden op orde houden. De buurt organiseert jaarlijks enkele bijeenkomsten en zij signaleren dat het niet zo goed gaat met deze inwoner. Zij spreken af om haar samen te gaan helpen. Zij doen samen de boodschappen voor deze persoon. Voor huishoudelijke hulp klopt zij aan bij het Wmo-loket en krijgt verschillende tips. Bij het vrijwilligerssteunpunt vindt zij iemand die bereid is een aantal huishoudelijke taken op zich te nemen. Daarnaast blijkt de klussendienst van WoonCadans nog iemand te hebben voor klusjes rondom haar huis. Via SWA onderneemt zij verschillende activiteiten. Ondanks het rouwproces dat deze persoon doormaakt, wordt voorkomen dat zij verder vereenzaamt en zij krijgt weer energie. Vervolgens zet zij zet haar kennis over de geschiedenis in om cursussen te geven aan inwoners van Alblasserdam. Dit is nog een voorbeeld van hoe een inwoner in haar kracht kwam te staan, het samen met anderen redde en weer ging participeren.

jeugd heeft er baat bij zich goed te ontwikkelen en kan vanuit dat perspectief ook het nodige betekenen. Bovendien kunnen inwoners in de toekomst vaker steunen op initiatieven die door zelforganisatie in de samenleving tot stand zijn gekomen. Met zelforganisatie worden die initiatieven bedoeld die door een collectief van verenigde bewoners en/of ondernemers worden opgepakt en die een maatschappelijke bijdrage leveren aan andere bewoners. De 'Civil society' wordt hiermee weer de harde kern. Burgerinitiatief geeft vele mogelijkheden die kunnen leiden tot de bevordering van welzijn. Hiermee ontstaat een belangrijke basis voor de opgave waar we voor staan. We gaan dit bereiken met een integrale aanpak vanuit een vervolg op Meedoen in Kinderdijk.

Signaleren, begeleiden & oplossen

Voor wie meer nodig is dan eigen kracht of hulp vanuit het eigen netwerk gaan we uit van de 'systematiek' signaleren, begeleiden & oplossen (zie de linker pijl in het model op pagina 2). We vragen van inwoners en partners in het maatschappelijk veld oog te hebben voor zowel de signalering als de oplossing. De pijl geeft weer dat het altijd een doel blijft dat inwoners - welke ondersteuning en begeleiding zij op dat moment ook ontvangen - weer zoveel mogelijk gaan terugvallen op Eigen kracht. Daarbij is het van belang cliënten goed te volgen tijdens dit proces. Als er geen oplossing gevonden wordt, vragen we altijd contact op te nemen met het Wmo-loket en melding hiervan te maken, zodat wij verder kunnen zoeken naar mogelijkheden. Dat de ondersteuning die we willen bieden zo licht mogelijk is, neemt niet weg dat we niet-zelfredzame inwoners die niet in aanmerking komen voor maatwerkvoorzieningen altijd willen begeleiden en dat geen

enkele ondersteuning in die zin tijdelijk is. Met deze investering doen we recht aan de persoon en kunnen we zwaardere problematiek voorkomen.

Rol lokale overheid/ organische werkwijze

Om de doelstellingen van de decentralisaties te bereiken betrekken we in Alblasserdam de totale context van het sociale domein. Van het stimuleren van ontmoetingsactiviteiten tot de zorg voor kwetsbare ouderen en van ambulant jongerenwerk tot het doen realiseren van een

De rol van kerken

Kerken kunnen bijvoorbeeld een inwoner signaleren die zonder werk komt te zitten en in de schulden dreigt te raken. De kerk kan een gesprek aangaan met deze persoon en bekijken hoe het probleem kan worden voorkomen door het netwerk van de persoon erbij te betrekken en te verkennen welke minimaregelingen er zijn. Mocht dit niet voldoende zijn dan, kan gebruik worden gemaakt van het project Schuldhulpmaatje. Hiermee kan een grotere schuldenproblematiek en dus een gesprek met schuldhulpverlening worden voorkomen. In dit voorbeeld wordt eerst aanspraak gemaakt op Eigen kracht en netwerk, en wordt vervolgens pas 'opgeschaald' naar het niveau van de Algemene voorzieningen. Daarbij is ook het uitgangspunt dat zo snel mogelijk wordt 'afgeschaald' zodra blijkt dat de betreffende persoon hiertoe (al dan niet samen met zijn omgeving) weer in staat is.

woonomgeving waarin zorg voor elkaar uitgangspunt is. Het model op pagina 2 biedt ruimte voor innovaties en een kader voor de beoogde transformatie. Dit bereiken we meteen strakke regie. Hiermee willen we strakker sturen op resultaten en de nodige flexibiliteit in geboden oplossingen inbouwen. Bij deze meer organische werkwijze gaan we uit van 'inclusief beleid': een samenhangend beleid waarin alle mogelijke combinaties van zorg, jeugdhulp, welzijn, arbeid, gezondheidszorg, jeugdbeleid, onderwijs, vrijetijdsbesteding en cultuur kunnen worden uitgewerkt. Met andere woorden, door het zoveel mogelijk aan elkaar verknopen en verbinden van de verschillende instellingen, verenigingen, verbanden en initiatieven in de samenleving willen we voorkomen dat mensen buiten de boot vallen of niet in beeld zouden zijn. Vanuit deze werkwijze wordt tussentijds bijsturen mogelijk en uiteindelijk gebruikelijk. De ontwikkeling van deze werkwijze vindt plaats in een nauwe samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke afdelingen van de gemeente Alblasterdam en is het uitgangspunt in de functie van de regisseur sociaal.

Samen en in samenhang

De uitvoering van het uitvoeringsprogramma doen we in lijn met de Samenlevingsagenda en samen met die partners die nu al een rol in de uitvoering nemen. Ook hier gaan wij meer nodige dynamiek zien, waarbij het kan voorkomen dat bepaalde partners in de loop der tijd een grotere of juist kleinere rol krijgen. We investeren in kwaliteit en verbindingen en stimuleren bewoners(organisaties). Van maatschappelijke partners zoals SWA, Rivas, Waardeburgh, SMILE en Woonkracht 10 verwachten zij dat zij elkaar weten te vinden en burgers en ondernemers in beweging brengen. En dat zij niet alleen helpen signaleren waar het mis gaat, maar ook op de juiste momenten doorverwijzen. Dit is in basis het achterliggende idee van de functie van een sociaal dorpssteam. Of er naast al de bestaande inzet nog een apart sociaal wijkteams/ dorpssteam nodig is gaan we eerst beoordelen voordat we het gaan organiseren. Ook met het oog op de mogelijke verdringing van de juist al goedlopende structuren die zou kunnen ontstaan als gevolg van een (extra) team. Juist in dit geval is het nodig dat zaken elkaar versterken en dat de bestaande goedlopende werkwijze vanwege aanwezige lokale kennis wordt gekoesterd en geborgd. De WMO-adviesraad behoudt in samenspraak met hun adviescommissies een spiegel functie, waarmee de reflectie op dit programma en het WMO-beleid vanuit de samenleving zijn geborgd.

Programmaonderdelen

In dit uitvoeringsprogramma werken we de onderdelen uit voor Eigen kracht en sociaal netwerk en Algemene voorzieningen. Hiervoor hebben wij de evaluatie van het vorige uitvoeringsprogramma gebruikt (zie bijlage 1). Hieronder geven we een overzicht van alle activiteiten. Naast deze activiteiten zijn er de jaarlijks terugkerende activiteiten en afspraken met welzijns- en zorgpartners, die niet staan opgenomen in dit uitvoeringsprogramma. De activiteiten relateren aan de doelstellingen en regionale en lokale opgaven in het Wmo-beleidskader, de Samenlevingsagenda en de Programmabegroting 2015. Uitgangspunten zijn: bieden van zorgcontinuïteit, versterken van het welzijnswerk en voorbereiden van de transformatie (fase 2, na de transitie).

1. Eigen kracht en sociaal netwerk				
Definities: Eigen kracht = "Het vermogen van inwoners om te doen wat gedaan moet worden in het dagelijks leven zonder dat hierbij blijvende hulp van anderen of voorzieningen nodig is". Zelforganisatie = "Die initiatieven die door een collectief van verenigde bewoners en/of ondernemers worden opgepakt en die een maatschappelijke bijdrage leveren aan andere bewoners". Doel: Inwoners voorbereiden op de decentralisaties en zorgdragen voor een sociaal duurzame samenleving. Oplossing: We nodigen bewoners uit zelf met initiatieven te komen t.b.v. de leefbaarheid en het welzijn/ ondersteuning van inwoners. Uitgangspunt: "Burgerinitiatieven zijn niet altijd gebaat bij een betrokken overheid, soms is juist minder betrokkenheid gewenst. Geef burgerinitiatieven de ruimte om zichzelf te ontwikkelen!"(Justus Uitermark, bijzonder hoogleraar samenlevingsopbouw).				
Onderdeel:	Doelstelling/ beoogd effect:	Activiteiten:	Uitvoeringspartners:	Planning:
1.1 Prestatieafspraken Visie op participatie en netwerken	Inwoners laten blijken dat zij samen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving en elkaar, professionele inzet is ondersteunend aan het eigen netwerk	Concrete afspraken over: 1. Wijkplatforms zelfstandig maken: een voorstel voor opbouwwerk vanuit buurten en wijken (behoeftegerichte opbouwwerk rondom wat leeft in de buurten/wijken) 2. Zichtbaar aanwezig zijn in de buurt 3. Laagdrempelige ondersteuning vragen (wordt uitgewerkt in onderdeel 2.1) 4. Matchen vraag en aanbod vrijwillige inzet (wordt uitgewerkt in onderdeel 2.9)	1: SWA 2: gemeente bereidt afspraken voor en bespreekt deze met betrokken partijen: SWA, Alblashof, MFC Maasplein, Dok11, 't Anker	1, 2: bespreking definitief voorstel voor de uitvoering in de stuurgroep SWA van maart 2015
1.2 Stimulering sociale samenhang en bewonersinitiatief	Zorg dragen voor een samenleving waarin iedereen meetelt en meedoet (duurzame	1. Niet-professionele achtervang organiseren (zie ook 2.7)	SWA, SMILE, wijkplatforms, gemeente	PM

	samenleving).	2. Bevorderen burgerinitiatief 3. Informatie en initiatief als bijvangst: wijkschouw, buurtbijeenkomst, welzijnsactiviteiten, e.d. 4. Verbinden van de bestaande initiatieven (eenzaamheid, klussendienst, e.d.)		
1.3 Stimulering zelforganisatie: vervolg Meedoen	We versterken het zelforganiserend vermogen van Alblaserdam op een manier waardoor de bewoners zijn voorbereid op ontwikkelingen in de zorg en sociale zekerheid. Daarbij maken we zo veel mogelijk gebruik van het aanwezig talent in de wijk, bestaande netwerken en bestaande voorzieningen.	Opstellen van een plan van aanpak met daarin de volgende onderdelen: 1. Vervolg organiseren met de lopende werkgroepen Meedoen rondom MFC Maasplein 2. Goede basisanalyse van behoeften en de bestaande infrastructuur maken en benutten 3. Organiseren van een netwerk rondom andere ontmoetingslocaties in de wijk, te beginnen met de Alblashof 4. Verbinden van professionele netwerken 5. Bevorderen van maatschappelijk ondernemerschap 6. Signaleren, aanjagen en faciliteren van zelforganisatie	Gemeente, SMILE, (eventueel ook Helpende Handen), SWA, etc.	collegebehandeling 2 ^e kw 2015 1: begin 2015 gereed 2: opdracht begin 2015 3: eind 2016 gereed 4: half 2015 gereed 5: (ntb met bedrijvencontactfunctionaris) 6: Verkenning half 2015 gereed, stimuleringsvoorstel derde kwartaal 2015 gereed

2. Algemene voorzieningen Definitie: Onder algemene voorzieningen verstaan we onder andere activiteiten gericht op activering, informatie, advies en ondersteuning, algemeen maatschappelijk werk, mantelzorgondersteuning, vrijwilligersondersteuning en sociaal raadsliedenwerk. Doel: Voorzien in de behoefte aan laagdrempelig een nabije algemene voorzieningen en deze doorontwikkelen, zodat zij aansluiten bij de extra en/of andere vraag van (nieuwe) doelgroepen. Oplossing: Waar de eigen kracht en de kracht van het netwerk niet toereikend is, biedt de gemeente passende ondersteuning. De schaal en het karakter van Alblasserdam maakt dat er goede kansen zijn om die zorg en ondersteuning te leveren die de samenleving nodig heeft. Uitgangspunt: Algemene voorzieningen zijn voorliggend aan de maatwerkvoorzieningen (zware zorg en ondersteuning).				
Onderdeel:	Doelstelling/ beoogd effect:	Activiteiten:	Uitvoeringspartners:	Planning:
2.1 Dorpswinkel	Laagdrempelige loketfunctie organiseren voor preventie en vroegsignalering en voor het kunnen beantwoorden van alle mogelijke zorggerelateerde vragen van Alblasserdamse inwoners(knooppunt-gedachte)	1. Uitwerken van de werkwijze voor toeleiding naar algemene of maatwerkvoorzieningen 2. Bundelen van kennis en kunde (voorkomen shopgedrag) 3. Van wijkverpleegkundigen naar white label verpleegkundigen ¹ 4. Opzetten van een cliëntvolgsysteem (lokaal of regionaal)	Gemeente in samenspraak met de werkgroep Verlengde Eerstelijn en SDD	Visie gereed: zomer 2015. Gehele proces afgerond voor het einde van deze collegeperiode
2.2 Verlengde Eerstelijn/ Dok11	Uitbreiden van Dok11 tot een voorziening op het snijvlak van zorg en welzijn	1. De stuurgroep fysiek en de werkgroep samenwerking werken toe naar de realisatie van deze voorziening.	Samenwerkingspartners, waaronder huisartsen en woningcorporaties	2 ^e helft 2015: fysieke bouw, verdere vormgeving samenwerking Gereed: eind 2016
2.3 Sociaal dorpssteam (landelijke term: sociaal wijkteam)	Signalering van problematiek, voorkomen van een grotere zorgvraag (preventie), en waar nodig een verbeterde doorgeleiding naar een oplossing(sarrangement)	1. Zorgdragen voor een goed georganiseerd samenwerkingsverband bestaande uit een netwerk van aan elkaar verbonden platforms 2. Vanuit een evaluatie van bestaande netwerken/ platforms/ zichtbare schakels/ toegangen tot zorg, doen van een voorstel voor het sociaal dorpssteam	Gemeente i.s.m. sociaal platform	Evaluatie: 2015 Voorstel: 2016
2.4 Vervolg pilot dementie	Omvormen van de werkgroep	1. Afronden evaluatie pilot	Gemeente, Rivas,	1-3: PM

¹White label verpleegkundigen zijn zichtbare schakels in de wijken die niet 'zichtbaar' verbonden zijn aan een organisatie, zij verwijzen door naar de meest geschikte (zorg)partner en werken als zichtbare schakels in de wijken intensief samen met o.a. huisartsen, thuiszorgorganisaties, woningbouwcorporaties, de welzijnsorganisatie, de politie en het opbouwwerk.

	naar een netwerk, als een van de netwerken dat is aangehaakt op het 'knooppunt' (sociaal dorpsnet).	2. Starten van een casusgericht overleg 3. Afspraken over enkele activiteiten (voorlichtingsbijeenkomsten en behoeftepeiling dagopvang) vastleggen in een samenwerkingsovereenkomst 4. Uitbreiding inzet vrijwilligers voor deze doelgroep (gekoppeld aan 2.9)	Yulius, Ketenzorg Dementie Waardenland, SWA, MEE Drechtsteden, Ichtuskerk, Woonkracht10, Ned. Patiëntenvereniging	4: zie 2.9
2.5 Sociale cohesie	In het kader van de decentralisaties bevorderen van de sociale cohesie en daartoe zorgen voor een aantal ontmoetingsplekken. Landvast, de bibliotheek en andere ontmoetingsplekken fungeren als het dorpshuis voor ontmoetingen en sociaal-culturele activiteiten.	1. Onderzoek naar hoe we ontmoetingsplekken in het dorp een rol kunnen geven in de decentralisaties. 2. Wijkgebonden activiteiten spelen zich af in MFC Maasplein, De Alblashof en andere locaties in de wijk. 3. Daarnaast wordt gekeken naar de (informatie- en) ontmoetingsfunctie van de bibliotheek en wordt het uitleenpunt in MFC Maasplein geëvalueerd. Daarnaast is er de ontwikkeling van de centrumvisie met de sociale transformatie tot huiskamers van het Raadhuisplein en Scheldeplein, en de 'tuin' het Lammetjeswiel.	Gemeente i.s.m. Landvast, bibliotheek, MFC Maasplein, Alblashof, 't Anker	1: eind 2015 gereed 2: voorstel inzet MFC Maasplein voor de wijk halverwege 2015 gereed 3: evaluatie uitleenpunt eind november 2014 gereed, voorstel bibliotheekwerk 2015 en verder: begin 2015 gereed
2.6 Niet-arbeidsmatige dagbesteding	Aanbieden van dagbesteding zonder indicatie, en daarbij rekening houden met de levensbeschouwelijke diversiteit in de gemeenschap	1. Onderzoeken om welke doelgroep het gaat 2. Verkennen van initiatieven in het dorp en stimuleren van enkele lokale aanbieders van dagbesteding, en deze initiatieven aan elkaar verbinden	Nader te onderzoeken	PM
2.7 Inloop-GGZ	Invulling geven aan de wettelijke taak	Voor 2015 is het voorstel gedaan om middelen voor inloop GGZ (totaal ruim 6 ton) in de Drechtsteden gezamenlijk als subsidie aan Yulius in te zetten.	Yulius, Wmo-regiegroep en mogelijk ook andere aanbieders	Voor 2016 en verder zullen binnen de Wmo-regiegroep afspraken worden gemaakt voor eventuele samenwerking (meervoudig lokaal) hierbij.
2.8 Mantelzorgondersteuning	Versterking expertise richting mantelzorger, signaleren van mogelijke overbelasting en	1. Het voornemen is om met 1 cliëntsysteem te gaan werken. 2. Mogelijk sociale netwerkversterking	SWA en MEE. Bij punt 5 betrekken van de WMO-adviesraad	In 2014 wordt door SWA en MEE gestart met de

	indien nodig zorgen voor ondersteuning en ontlasting van de mantelzorger. De samenwerking tussen Stichting Welzijn Alblasserdam en MEE Drechtsteden wordt nadrukkelijker vormgegeven.	(SNV) toepassen in alle individuele mantelzorggesprekken op basis van persona 3. Plan toename van de bekendheid mantelzorgondersteuning 4. Ontwikkelen van mogelijkheden tot respijtzorg(mantelzorgmaatjes) 5. Onderzoek naar de beste vorm voor een mantelzorgcompliment, dusdanig dat mantelzorgers/cliënten praktisch geholpen zijn. 6. Professionele achtervang organiseren		voorbereiding op een voorstel voor begin 2015. 1: vanaf 2016 operationeel 2 t/m 7: 2015
2.9 Cliëntondersteuning	Bieden van informatie, advies en andere vormen van kortdurende ondersteuning aan cliënten, die bijdraagt aan de zelfredzaamheid en participatie. Onafhankelijke cliëntondersteuning voor alle doelgroepen lokaal inbedden Lokale inbedding van de cliëntondersteuning voor mensen met een beperking.	1. Zorgen voor continuïteit in 2015. 2. Opgebouwde expertise delen zodat cliëntondersteuning zo lokaal mogelijk aangeboden wordt (delen met lokale organisaties) 3. Analyse maken van het cliëntenbestand om dubbelingen eruit te halen. 4. Operationele voorbereiding en professionalisering onderbrengen bij SWA	MEE i.s.m. lokale organisaties zoals SWA, Rivas maatschappelijk werk en anderen	1 t/m 3: 3 ^e kw 2015 advies, 2016 uitvoering
2.10 Versterking vrijwilligerswerk	1. Het aantal vrijwilligers blijft minimaal gelijk 2. Herijken van het uitvoeringsprogramma vrijwilligerswerkbeleid	1. Matching vraag en aanbod (ook aandacht voor doelgroepen aan de onderkant van de arbeidsmarkt) 2. Deskundigheidsbevordering vrijwilligers: opleidingen 3. Versterken netwerken professionele en vrijwilligersorganisaties 4. Vrijwilligersinitiatieven bevorderen die bijdragen aan de doelen in het Wmo beleidsplan 5. Werving vrijwilligers	Gemeente, SWA, kerken	Voorbereiding en uitvoering 2015
2.11 Preventieprojecten 0-100 jaar	We kijken naar mogelijke evidence-based preventieprojecten die in dit kader interessant zijn voor onze gemeente.	1. Volgen van landelijke best-practices	Adviserende rol voor WMO-adviesraad/seniorenraad	Voorstel in 2015
2.12 Financiële zelfredzaamheid	Het voorkomen van (grote) schuldenproblematiek als	1. In gesprek gaan met maatschappelijke partners om financiële quickscans	Werkgroep/ netwerk financiële	Eerste kwartaal 2015: opstellen

	voorbode voor andere (armoede)problematiek door het aanbieden van een lokale gidsfunctie voor de beschikbare (minima)regelingen	(financiële gezondheid, verkenning minimaregelingen) in het standaard dienstenpakket op te nemen 2. Aanbieden Schuldhulpmaatjes 3. Opbouwen kennis over casussen 4. Zorgen voor een goede bekendheid van de financiële regelingen die er zijn	zelfredzaamheid: SWA, kerken, Schuldhulpmaatje, Woonkracht10, Voedselbank, Yulius, ASVZ, gemeente i.s.m. met het Wmo-loket en lokale maatschappelijke partners (in de buurten)	plan van aanpak en daarin actiepunten, planning, organisatie en werkwijze herijken. Daarna: uitvoering
2.13 Ouderen	Het zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen van de ouderen, kennis en levenswijsheid van deze doelgroep benutten	1. Speciale aandacht binnen de preventieve ouderenzorg en het concept van de verlengde eerstelijnszorg/ Dok11 2. Doelgroep 50+: werkgelegenheid/ onbetaald werk 3. Visie op extramuralisering (zie 2.14) 4. Opstellen van enkele activiteiten in het kader van de wettelijke taak ouderengezondheidsbeleid	Gemeente i.s.m. diverse partners	Punten begin 2015 verder uitwerken Zie 2.1, 2.10, 2.12
2.14 Extramuralisering	Inwoners met een beperking kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, participeren en kunnen rekenen op (professionele) zorg nabij	1. Uitvoeren van een verkenning naar de meerwaarde van een apart programmaonderdeel extramuralisering door middel van een raming vraag passend wonen/ verkenning vraag woningaanpassingen/in kaart brengen voorraad zorgvastgoed 2. Opstellen van een actieplan voor extramuralisering (voorbeeld Woongroep 2000+) 3. Stimuleren en indien nodig ook faciliteren van de mogelijkheid voor combinaties van wonen volgens het concept 'zorg voor elkaar'	Gemeente i.s.m. Woonkracht 10 en andere partners	1. Bijeenkomst begin 2015 2 en 3. Halverwege 2015

3. Communicatie				
Doel: Behalve de lokale en regionale communicatie-inzet (vanuit de SDD) besteden wij in Alblasserdam extra aandacht aan de decentralisaties.				
Onderdeel:	Doelstelling/ beoogd effect:	Activiteiten:	Uitvoeringspartners:	Planning:
3.1 Actief communiceren met burgers over eigen kracht, sociale netwerken en ondersteuningsmogelijkheden die er zijn in het dorp, en de verschillende loketten (o.a. het WMO-loket en CJG, SWA, SDD, in de toekomst ook de dorpswinkel)	Voorbereiden van inwoners, maatschappelijke organisaties en kerken op de veranderingen in de zorg. En informeren over welke ondersteuningsmogelijkheden er zijn. Toegankelijkheid van informatie. Bevorderen van eigen kracht, sociale netwerken en het zelforganiserend vermogen van de samenleving. Meenemen van inwoners en professionele organisaties in de transformatie. Ervoor zorgen dat men de gekantelde werkwijze begrijpt en steeds vaker toepast.	Doelgroepgerichte communicatie met inzet van diverse (online) kanalen: 1. Website gemeente Alblasserdam 2. Loketten 3. Invulling Zorg Dichtbij pagina's en benutting andere ruimte in lokale kranten 4. Flyers/ leaflets met (contact)informatie bij loketten en ontmoetingsplekken 5. Inzet social media	Gemeente i.s.m. SWA en WMO-adviesraad.	2015-2016

Staan we gesteld?

Voor het merendeel van de ondersteuningsvragen kunnen we leunen op de sociale infrastructuur die er al is, denk aan de vele vrijwilligers en actieve kerken. We weten ook dat de signaleringsfunctie in ons dorp al heel goed werkt door de aanwezigheid van partners in de haarvaten van de samenleving (denk aan de huisbezoeken) en de korte lijnen tussen het Wmo-loket, maatschappelijke partners en het sociaal platform. Door ook onze partners uit andere sectoren (bijvoorbeeld Landvast, de bibliotheek, sportverenigingen) nauwer te betrekken kunnen we hierin nog meer bereiken. En door samen te werken op de drie decentralisaties pakken we die kansen die er zijn om de doelgroep voor de doelgroep in te zetten. Participatie in de volle breedte.

Dit uitvoeringsprogramma is nadrukkelijk een begin van de oplossing. In de komende jaren gaat onze aandacht uit naar het verder opbouwen van die informatie die bijdraagt aan het inzicht hoe wij kunnen zorgen voor de juiste oplossingen voor inwoners met een hulpvraag en het (door)ontwikkelen van hierop gerichte arrangementen en netwerken. Met het uitvoeringsprogramma bieden we op alle denkbare niveaus en uit elke denkbare bron ondersteuning. Daarmee is de kans op het vallen van gaten kleiner.

Monitoring en verantwoording

De afgelopen jaren heeft de gemeente Alblisserdam steeds vaker de samenwerking in de regio en met Onderzoekscentrum Drechtsteden (OCD) en de DG&J gezocht om gezamenlijk sturingsinformatie op te bouwen die ons helpt om te bepalen of onze gemeente gesteld staat. We gaan de sturingsinformatie verder opbouwen. Als het nodig is, zetten we tussentijds specifieke vragen uit (bewonerspanels). We meten in elk geval de volgende indicatoren: aandeel met weinig kracht, aandeel dat mantelzorgt, aandeel met onvoldoende contacten en aandeel dat vrijwilligerswerk doet en klanttevredenheid. De resultaten worden ook gebruikt voor de verantwoording. Wij voorzien de Wmo-adviesraad van informatie om het beleid te volgen.

Na twee jaar evalueren we het gehele uitvoeringsprogramma in samenhang en stellen we het programma (op onderdelen) bij. Vanuit de organische gedachte van de gekozen werkwijze kan (daarnaast) een tussentijdse bijstelling aan het programma worden voorgesteld. Daarnaast evalueren we in de toekomst in dit kader ook de algemene gesubsidieerde instellingen, stemmen we de taken van de instellingen waar nodig af op de taken van de uitvoeringsprogramma's en evalueren we op reguliere basis de Wmo-adviesraad.

Financiële paragraaf

De bedragen voor WMO algemene voorzieningen (lokaal) zijn als uitgangspunt genomen voor het opstellen van een lokaal uitvoeringsprogramma. Alblisserdam ontvangt in 2015 een bijdrage Sociaal domein van € 2.818.000 (afgerond) voor de nieuwe Wmo-taken. Daarbij heeft de raad als kader meegegeven dat de uitvoering van nieuwe taken voor de gemeente budgettair neutraal zal plaatsvinden. Dat betekent dat we de taken moeten invullen binnen het financiële kader van de huidige budgetten en het nieuwe budget van het Rijk.

Voorlopige opzet

Deze financiële paragraaf is een voorlopige opzet van een voorstel voor de transitie. We zullen in het kader van de gewenste transformatie overwegen hoe we het budget dat we hebben op het sociale domein het meest effectief kunnen inzetten. Daarbij is het uitgangspunt dat we dat we slim, innovatief en creatief met de budgetten omgaan en deze zo effectief en efficiënt mogelijk op de nieuwe decentralisatietaken inzetten. We maken in de uitvoering altijd een afweging op effectiviteit en bezien het budget (ook het regionale budget) altijd in samenhang. Daarbij hanteren we het uitgangspunt van communicerende vaten, maar beseffen ons ook dat het wellicht even zal duren voordat die vaten gaan communiceren. We voeren de taken binnen de financiële kaders uit. In de reguliere P&C-cyclus melden wij veranderingen en nieuwe inzichten.

Nieuw lokaal Wmo-budget

In Alblisserdam hebben wij € 2,8 miljoen om de nieuwe Wmo-taken uit te voeren. Een groot deel hiervan gaat naar regionale taken. € 10.500 (afgerond) is bestemd voor de doventolk. Na aftrek hiervan resteert € 410.272 voor lokale taken.

De lokale budgetten in 2015:

Programmaonderdeel:	Beschikbaar budget:
1. Inloop GGZ	€ 52.775
2. Cliëntondersteuning	€ 252.491
3. Sociale wijkteams	€ 13.126
4. Ondersteuning en waardering mantelzorgers	€ 91.880
Totaal	€ 410.272

Hoewel bij bovenstaande afzonderlijke nieuwe taken bedragen zijn genoemd, kan de uitvoering van deze taken naar eigen inzicht en op basis van de actuele lokale behoefte in Alblasterdam plaatsvinden. Budgetten kunnen anders worden besteed binnen de taken van de decentralisaties, het gaat om ongeoormerkt geld.

Hieronder een overzicht van de taken die we willen gaan uitvoeren vanuit het nieuwe Wmo-budget. Met daarbij – voor zover bekend - informatie over de benodigde bedragen.

Programmaonderdeel:	Bedrag in euro's: (afgerond)
1. Inloop-GGZ	€ 52.775
2. Cliëntondersteuning	€ 130.000 (overig PM)
3. Sociaal dorpteam	N.t.b.
3. Stimulering zelforganisatie: Helpende Handen	€ 5.000 (bijdrage)
4. Mantelzorgondersteuning - ondersteuning	PM
4. Mantelzorgondersteuning – mantelzorgcompliment	€ 80.000 (schatting)

Voor mantelzorgondersteuning is de intentie al in 2014 een aanvullende opdracht te verstrekken voor onderzoek en implementatie van een nieuwe werkwijze, dat moet leiden tot een uitvoering van de aanvullende mantelzorgtaken in 2015. Bekostiging hiervan vindt deels plaats vanuit het budget taakmutatie algemene uitkering 2014. Wmo meervoudig lokaal sociaal: een aantal opgaven zullen, net als de voorbereiding van de transitie van de AWBZ naar de Wmo, meervoudig lokaal met de Drechtsteden gemeenten worden opgepakt. Hiervoor is budget dan wel ambtelijke inzet nodig (2 december wordt dit onderwerp bestuurlijk besproken in het pfo sociaal)².

Bekostiging overige programmaonderdelen

Bij de uitwerking van de financiële opzet van het uitvoeringsprogramma worden ook de vrije financiële ruimte binnen het oude Wmo-budget en het uitvoeringsbudget voor de regisseur sociaal in kaart gebracht en naast de geplande activiteiten gelegd. Ook wordt dan beoordeeld of er nog financiële ruimte resteert voor een flexibel te besteden bedrag: een innovatiebudget. Niet voor alle taken zijn budgetten nodig. Naast de besteding van beschikbare budgetten kan een deel van de opgaven worden uitgevoerd door de inzet van personeel.

Hieronder een tabel met een eerste denkrichting voor de financiering van onderdelen uit het uitvoeringsprogramma die nog niet in de tabel op de vorige pagina zijn genoemd. De nummering verwijst naar het nummer in de tabellen van het uitvoeringsprogramma.

Programmaonderdeel:	Financiering:
1.1 Prestatieafspraken Visie op participatie en netwerken	Regulier subsidiebudget SWA
1.2 Stimulering sociale samenhang en bewonersinitiatief	Regulier subsidiebudget SWA
1.3 Stimulering zelforganisatie: vervolg Meedoen	Deel uitvoeringsbudget Regisseur sociaal
2.1 Dorpswinkel	PM
2.2 Dok11	PM
2.4 Vervolg pilot dementie	Innovatiebudget (restant € 6.200)
2.5 Sociale cohesie	Reguliere subsidiemiddelen

² Aangegeven is dat we de decentralisaties budgetneutraal zouden uitvoeren. Deelname aan het meervoudig lokaal sociaal programma moeten we dan vanuit de bestaande budgetten financieren. Hiermee is echter geen rekening gehouden. In december vinden nog gesprekken plaats over de meervoudig lokale opgave.

2.6 Niet-arbeidsmatige dagbesteding	PM
2.10 Versterking vrijwilligerswerk	Regulier subsidiebudget SWA
2.11 Preventieprojecten 0-100 jaar	PM
2.12 Financiële zelfredzaamheid	Aanvulling reguliere subsidiemiddelen (€ 8.500)
2.13 Ouderen/ zorg	PM
2.14 Extramuralisering	PM
3.1 Communicatie	PM

Zorg voor meest kwetsbare burgers

Mochten schrijnende situaties ontstaan die niet kunnen worden opgelost, dan worden zij geholpen, dit vanuit het uitgangspunt van dit college dat het vangnet voor de meest kwetsbare burgers niet ter discussie mag komen te staan. Mogelijke tekorten die door dit uitgangspunt ontstaan worden opgevangen via het weerstandsvermogen.

Transformatie

Na de transitie volgt de transformatie, waarin innovaties worden doorgevoerd om de taken nog slimmer uit te voeren. Bij deze transformatie gaan we de relatie tussen dit uitvoeringsprogramma en andere domeinen in zorg en welzijn bekijken en gaan we beoordelen op welke wijze beschikbare budgetten slimmer kunnen worden besteed. Denk bijvoorbeeld aan subsidiebudgetten van maatschappelijke organisaties zoals SWA en de bibliotheek.

Bronnen

1. WMO beleidsplan Drechtsteden Alblasserdam 2015
2. Programmabegroting 2015/ meerjarenperspectief 2016-2018
3. Werken aan de samenlevingsagenda van Alblasserdam 'Samen doen' 2014-2018, vastgesteld door het college op 1 juli 2014
4. Alblasserdam: dorp met karakter, Coalitieakkoord 2014-2018, 29 april 2014
5. Tussen-evaluatie WMO-beleid Alblasserdam, Onderzoekscentrum Drechtsteden
6. Eindevaluatie pilot Meedoen in Kinderdijk, Onderzoekscentrum Drechtsteden
7. Monitor Sociaal 2013
8. Advies Veiligheid en verantwoordelijkheid in het sociale domein, Raad voor het openbaar bestuur en Raad voor maatschappelijke ontwikkeling, 11 september 2014
9. Klanttevredenheidsonderzoek WMO (SDD)
10. Preventieve ouderengezondheidszorg in Zuid-Holland Zuid, een verkenning van de huidige situatie, Dienst Gezondheid & Jeugd, 14 mei 2014
11. Ideeën/ wensen inwoners Alblasserdam opgehaald in Makadocenter, in het kader van de Samenlevingsagenda, 2014

Bijlagen

Bijlage 1: tussen-evaluatie WMO-beleid Alblasserdam, Onderzoekscentrum Drechtsteden

Dit document is opgesteld om het uitvoeringsprogramma 2013-2014 te evalueren. De input uit deze bijlage hebben wij gebruikt voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma.

Bijlage 2: evaluatie pilot Meedoen in Kinderdijk, Onderzoekscentrum Drechtsteden

Dit document is opgesteld om de pilot Meedoen in Kinderdijk tussentijds te evalueren. De evaluatie is op 17 november gepresenteerd en besproken in het college. Uit het gesprek met het college is een richting voor het vervolg naar voren gekomen, waarbij is aangegeven dat de samenlevingsagenda als kader hiervoor dient. In elk geval gaan we verder in Kinderdijk met de energie die daar is losgekomen. Er zal een plan van aanpak worden opgesteld voor het vervolg.